

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [It](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

olasz

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

Bizonyításfelvétel

Olaszország

1 A bizonyítási teher

1.1 Melyek a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok?

A bizonyítási terhet a Polgári Törvénykönyv 2697. szakaszában megállapított elvek szabályozzák, miszerint: „A bíróság előtt jogot érvényesíteni kívánó személy köteles a követelést alátámasztó bizonyítékokat bemutatni. Az említett tények érvényességét vitató fél, vagy az érvényesített jog megváltozását vagy kimerülését állító fél köteles a kifogást alátámasztó tényekre vonatkozóan bizonyítékokat bemutatni.”

Ezek az elvek tehát arra kötelezik a felperest, hogy bizonyítsa a követelése alapjául szolgáló, azaz az állított joghatással járó tényeket. Az alperes másrészről köteles a felelősséget kizáró, illetőleg a jogok kimerülését vagy megváltozását igazoló tényekről bizonyítékot nyújtani, úgy, hogy az a felperes követelésének elutasítását eredményezze.

Ha a felperes nem tudja alátámasztani követelését, a kérelmet elutasítják, függetlenül attól, hogy az alperes nyújtott-e be bizonyítékot saját védelmére.

A Polgári Törvénykönyv 2698. szakasza semmisnek nyilvánít bármely megállapodást, amelynek célja a bizonyítási teher átruházása vagy módosítása valamely elidegeníthetetlen jog tekintetében, vagy amely az egyik fél számára túlságosan megnehezíti jogai gyakorlását.

Az elégtelen bizonyíték azt a peres felet – akár az alperest, akár a felperest – terheli, akinek a tényeket bizonyítani vagy cáfolnia kell, mivel az elégtelen bizonyíték a bizonyíték hiányával egyenértékű.

1.2 Vannak-e olyan szabályok, amelyek bizonyos tények tekintetében mentesítenek a bizonyítási teher alól? Milyen esetekben? Lehetséges-e egy konkrét jogi vélelmet bizonyítással megdönteni?

A bizonyítási teher nem alkalmazandó a következő esetekben:

Vélelmek esetében, vagyis amikor maga a törvény állapítja meg meghatározott tények bizonyító erejét vagy teszi lehetővé a bíróság számára, hogy valamely ismert tény alapján következtetéseket vonjon le egy ismeretlen tényről (Polgári Törvénykönyv 2727. szakasza).

A vélelmek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

törvényi vélelem, azaz a törvény által megállapított vélelem, amely lehet megdönthető (*iuris tantum*), vagyis az ellenkezőjét igazoló bizonyíték benyújtásával cáfolható, vagy megdönthetetlen (*iuris et de iure*), mivel kizárja a bíróság előtti cáfolás lehetőségét;

egyszerű vélelmek, amelyeket a bíróságnak saját belátása szerint kell mérlegelnie, és csak megalapozott, pontos és következetes vélelmeket szabad elfogadnia; az egyszerű vélelmeket nem lehet elfogadni olyan tényekkel kapcsolatban, amelyek tekintetében a törvény nem teszi lehetővé a tanúvallomást (a polgári törvénykönyv 2729. szakasza);

közismert tények (*fatti notori*), azaz olyan tények, amelyek az ítélethozatal időpontjában és helyén közismertek, ezért azokkal kapcsolatban nem merül fel kétség (polgári perrendtartás 115. szakasza);

nem vitatott vagy elismert tények, azaz mindkét fél által előterjesztett vagy az adott tények vitásában érdekelt fél által – akár hallgatólagosan – elismert tények (a polgári perrendtartás 115. szakaszának (1) bekezdése).

1.3 Milyen mértékben kell a bíróságnak meggyőződnie valamely tényről ahhoz, hogy ítéletét e tény fennállására alapozza?

A valamely követelésnek vagy az ellene benyújtott kifogásnak helyt adó bírósági határozatnak kizárólag a teljes mértékben, akár közvetlenül, akár vélelem útján bizonyított tényeken kell alapulnia.

A bíróság határozata nem alapulhat nem bizonyított tényeken, még akkor sem, ha e tények lehetségesek vagy nagymértékben valószínűsíthetők (polgári perrendtartás 115. szakaszának (I) bekezdése).

2 A bizonyításfelvétel

2.1 A bizonyításfelvétel minden esetben valamelyik fél kérelmére történik, vagy bizonyos esetekben a bíró maga is kezdeményezheti azt?

Az olasz jogrendben a bizonyításfelvétel tekintetében a polgári perrendtartás 115. szakaszának (1) bekezdésében foglalt elv (*principio dispositivo*) az irányadó, amely szerint: a bíróságnak határozatát „a törvényben meghatározott esetektől eltekintve” a felek által benyújtott bizonyítékokra kell alapoznia.

E szabály alól azonban vannak kivételek, amelyeket a polgári perrendtartás következő szakaszai tartalmaznak:

117. szakasz: lehetővé teszi a felek nem hivatalos meghallgatását;

118. szakasz: lehetővé teszi a személyek és tárgyak vizsgálatának elrendelését;

61. és 191. szakasz: lehetővé teszi a bíróság számára, hogy szakértői véleményt kérjen;

257. szakasz: lehetővé teszi a bíróság számára, hogy hivatalból elrendelje egy másik tanú által említett tanú idézését;

281b. szakasz: lehetővé teszi az egyesbíróként ülésező törvényszék (*tribunale*) számára, hogy hivatalból elrendelje a tanúvallomás felvételét, ha a felek által ismertetett tényállás olyan személyeket említ, akik a tényeket ismerhetik.

Munkaügyi jogvitákban a felek rendelkezési joga helyébe olyan rendszer lép, amelyet az inkvizitórius elemek jellemeznek, főként az alábbi rendelkezések alapján:

420. szakasz: az ügy tárgyalása során biztosítja a felek szabad meghallgatását;

421. szakasz: kimondja, hogy a bíróság hivatalból bármikor elrendelheti bármely típusú bizonyíték előterjesztését, akár a Polgári Törvénykönyvben foglalt körön túl.

A házasság felbontására irányuló eljárás során a bíróság hivatalból elrendelheti a bizonyításfelvételt, de csak a jövedelemre és az életszínvonalra vonatkozó vizsgálatokra vonatkozóan.

2.2 Ha a bíróság helyt ad a fél bizonyításfelvételre vonatkozó kérelmének, mik a következő lépések?

Ha az egyik fél kérelmezi a bizonyításfelvételt, az ellenérdekelt fél kérheti az azzal ellentétes bizonyíték felvételét. A bíróság mindkét kérést jóváhagyja, ha oka van azt feltételezni, hogy a benyújtott tények a határozathozatal céljából jelentőséggel bírnak.

Ha a bíróság a bizonyítékot elfogadja, a tárgyaláson sor kerül annak ismertetésére.

A bizonyításfelvételt követően határozatot hoznak az ügyben

2.3 Mely esetben utasíthatja el a bíróság a fél bizonyításfelvételre irányuló kérelmét?

A bíróság elutasítja a bizonyításfelvétel iránti kérelmet, ha a bizonyíték a törvény szerint nem releváns vagy elfogadhatatlan (például ha valamely ingatlan eladására vonatkozó állítás csupán tanúvallomáson alapul), vagy amennyiben a kérelemben említett tények a határozat szempontjából jelentéktelenek (például a jogvita tárgyához nem kapcsolódó tényre vonatkozó tanúvallomás).

2.4 Milyen bizonyítási eszközök léteznek?

Az olasz jog különbséget tesz az okirati és nem okirati bizonyítékok között.

Az okirati bizonyítékok a következők:

közokiratok (a polgári perrendtartás 2699. és azt követő szakaszai);

magánokiratok (2702. és az azt követő szakaszok);

távíratok (2705. és az azt követő szakaszok);

belső ügyiratok és nyilvántartások (2707. szakasz);

vállalkozások számviteli nyilvántartásai (2709. szakasz);

mechanikusan előállított másolatok (2712. szakasz);

okiratok és szerződések másolatai (2714. és az azt követő szakaszok).

A nem okirati bizonyítékok közé tartoznak a következők:

tanúvallomás (a polgári perrendtartás 2721. és azt követő szakaszai);

vallomások (2730. és az azt követő szakaszok);

eskü alatt tett nyilatkozat (2736. és az azt követő szakaszok);

szemlék (258. és az azt követő szakaszok);

Továbbá a szakértői jelentések, amelyek a bíróság hiányzó technikai tudását pótolják.

2.5 Milyen módon vehető fel a tanú vallomása, és különbözik-e ez a szakértő tanúk meghallgatásától? Melyek az írásbeli bizonyítékok és a szakértői jelentések/vélemények benyújtásának szabályai?

A tanúvallomást a bíróság elfogadja (polgári perrendtartás 245. szakasza); a bírósági végzés előírja a tanú számára, hogy jelenjen meg vallomástétel céljából, távolmaradás esetén kényszerítő intézkedések és pénzbírság terhe mellett.

A bíróság állapítja meg a bizonyításfelvétel helyét, idejét és módját. Az érintett fél kérésére az idézést a tanú részére a bírósági végrehajtó kézbesíti. A tanú felolvassa az igazmondásra vonatkozó kötelezettségvállalását, majd a bíró kérdéseket intéz hozzá – a felek közvetlenül nem tehetnek fel kérdéseket a tanúnak.

Egy közelmúltban bevezetett rendelkezés lehetővé teszi a bíróság számára, hogy a felek hozzájárulásával írásban végezze a bizonyításfelvételt (polgári perrendtartás 257a. szakasza).

A szakértő tanúkat a bíróság nevezi ki, megválaszolandó kérdéseket intézve hozzájuk; a tárgyaláson a szakértő tanúk is megjelennek, és igazmondásra vonatkozó esküt tesznek. Főszabály szerint a szakértő tanúk írásos jelentést készítenek, de a bíróság kötelezheti őket arra, hogy személyesen jelenjenek meg, és a tárgyaláson szóban adjanak választ a kérdésekre (polgári perrendtartás 195. szakasza).

Az írásos bizonyíték részét képezi az eljárásnak attól az időponttól, hogy bekerült az adott fél aktájába az első személyes megjelenés alkalmával, vagy később, a törvényben megállapított határidőtől függően.

2.6 Van-e olyan bizonyítási mód, amely erősebb a többinél?

Az olasz jogrendszer a legnagyobb súlyt a közokiratoknak és a megdönthetetlen vélelmeknek tulajdonítja.

A közokiratokat (polgári törvénykönyv 2699. és azt követő szakaszai) a megkövetelt alaki követelmények alapján a közjegyző (*notaio*) vagy más

közhivatalnok készíti el, aki jogosult közhivatali jogállását az okirat elkészítésének helyén igazolni. A közokiratok bizonyítékként teljes értékűnek számítanak, kivéve, ha bizonyíthatóan hamisak. E kivételt leszámítva, abszolút és feltétel nélküli bizonyítéknak minősülnek.

A megdönthetetlen vélelem (polgári törvénykönyv 2727. szakasza) még ennél is erősebb, mivel nem enged meg semmilyen ellenkező bizonyítást.

2.7 Van-e kötelezően előírt bizonyítási mód egyes tények bizonyítására?

A törvény előírja, hogy bizonyos tényeket csak meghatározott bizonyítási móddal lehet bizonyítani, egyes esetekben közokirattal, más esetekben pedig olyan írásos dokumentumokkal, amelyek lehetnek magán- vagy közokiratok.

2.8 Kötelezi-e a jog a tanúkat a vallomástételre?

Ha a törvény másként nem rendelkezik, a tanú köteles vallomást tenni. A következő esetekre külön rendelkezések vonatkoznak: tanúvallomásra való képtelenség; bizonyos személyekkel szembeni vallomástétel tilalma; valamint a tanúvallomás megtagadásának lehetősége. A tanú vallomástételi kötelezettsége közvetett módon a bíróság részére a polgári perrendtartás 255. szakasza által biztosított hatáskörből ered, amely szerint, ha a tanú nem jelenik meg, a bíró elrendelheti a tanú elővezetését és bírságot szabhat ki rá.

2.9 Milyen esetben tagadhatják meg a vallomástételt?

A büntetőeljárásról szóló törvénykönyvben felsorolt esetekben, amelyeket a polgári perrendtartás említ: ezen esetek olyan személyekre vonatkoznak, akik azért tagadhatják meg a tanúvallomást, mert köti őket a szakmai titoktartás, hivatali titoktartás vagy az államtitok megőrzése.

2.10 Alkalmazható-e szankció a tanúskodást megtagadó személlyel szemben, illetőleg a személy kényszeríthető-e a vallomástételre?

A polgári perrendtartás 256. szakasza szerint a bíróság a tárgyaláson készült jegyzőkönyvnek az ügyész részére történő megküldésével jelzi, ha egy tanú megjelenik ugyan a bíróságon, de a vallomástételt megfelelő indoklás nélkül megtagadta, vagy akinél jogosan feltételezhető, hogy hamis vallomást tett vagy bizonyítékot tart vissza.

2.11 Van-e olyan személy, akitől nem szerezhető be tanúvallomás?

Nem tehetnek tanúvallomást azok a személyek, akik közvetlenül érintettek az adott ügyre vonatkozó tényekben, mivel érintettségük azt jelenti, hogy az eljárásban félként való részvétellel lehetnek jogosultak (polgári perrendtartás 246. szakasza).

A 14 évesnél fiatalabb gyermek csak akkor hallgatható ki, ha tanúvallomását különleges körülmények teszik szükségessé (polgári perrendtartás 248. szakasza).

2.12 Mi a bíró és a felek szerepe a tanú kihallgatásában? Milyen feltételekkel tehető tanúvallomás videokonferencia útján vagy egyéb technikai eszközök segítségével?

A bíró a tanút az eljárásban lényegesenként elfogadott tényekre vonatkozó közvetlen kérdések útján hallgatja ki, továbbá ugyanezen tényekre vonatkozó, a felek ügyvédei által kért kérdéseket is feltehet a kihallgatás során.

A polgári perrendtartás nem rendelkezik kifejezetten a videokonferenciáról, alkalmazása azonban nem kizárt. A polgári perrendtartás 202. szakasza előírja, hogy a bizonyításvétel elrendelésekor a bíróságnak „meg kell állapítania a bizonyíték megszerzésének idejét, helyét és módját”, és ez lehetővé teszi a bíróság számára, hogy elrendelje a tanú videokonferencia során történő meghallgatását.

A polgári perrendtartás 261. szakasza arról is rendelkezik, hogy a bíróság elrendelheti videofelvétel készítését mechanikus módszerek, eszközök vagy eljárások használatával.

A büntetőeljárásról szóló törvény kifejezetten rendelkezik a videokonferenciáról (pl. a 205b. szakaszban).

3 A bizonyítékok értékelése

3.1 Ha az egyik fél nem jogszerűen szerezte be a bizonyítékokat, vonatkozik-e valamilyen korlátozás a bíróságra az ítélethozatallal kapcsolatban?

A bíróság nem veszi figyelembe a nem a jogszabályoknak megfelelően benyújtott és elfogadott bizonyítékokat.

3.2 Ha félként veszek részt az ügyben, bizonyítéknak számít-e a nyilatkozatom?

Valamely fél nyilatkozata nem számít az adott fél javára szóló bizonyítéknak. Előfordulhat azonban, hogy az adott fél saját nyilatkozata maga ellen szóló bizonyítéknak számít, amennyiben az a hivatalos meghallgatás során tett vallomása.

Utolsó frissítés: 22/01/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.